

ACTIONVM

FORENSIVM

PROGYMNAS-

MATA

Interpretatio item, complectens uniuersi iuris cogni-
tionem: quid cuiq; uel agendo persequi, uel exci-
piendo defendere liceat, ex bono & equo. In
Classes septem distincta, ob commodiorem usum:
postremo recognita & locupletata,

PER

D. IOANNEM OLDEN-

DORPIVM.

Nihilò rectius intelligi, & subsistere fori iudicium sine
actione potest, quam corpus humanum sine capite.

VIRTUTE DVCE,

COMITE PORTVNA.

APVD SEB. GRYPHIVM

LVGDVNI,

1551.

*de la Compañia de Jaz de Salamanca
y de la libreria*

*Hasteny phi
bita, nunci ve
a cy ex pur
gatione gmit
sa*

*aristoy damnatus
esta conforme
al uso purjatorio del
año de 1640 por
Comission del Sr.
oficio
Francisco Mullera
let.*

3

S E R E N I S S . A T Q V E P O T E N T I S S .

Principi & Domino, D. Ferdinando, Cæsari inçlyto,
Germaniæ, Bohemiæ, Vngariæq; Regi, &c.
Archiduci Austriæ, Duci Burgundiæ, &c.
Principi optimo maximo, Ioannes
Oldendorpius s. d.

NON una quidem ratione adductus sum in
eam cogitationem, inuictissime Cæsar, ut
hæc lucubratiunculas meas Maiestati tuæ
nuncuparem: inter omnes tamē maxima hæc
fuit: quò magis studiorum meorum, & præ-
sertim huius instituti, rationem ubi censen-
dam ederem, num è Republica uideretur. Siquidem uersatus
iam aliquot annis in functionibus, tum priuatis, tum publicis:
animaduerti tam uariis autorum, qui praxim iuris tractant,
traditionibus iudiciorum cognitionem conquassari, ut plerun-
que indices ipsi cum litigatoribus non inueniant litis exitum.
Vnde cum quædam uelut immortalitas controuertendi nascat-
ur: sit, ut non solum res familiaris, & nunquam rediturū tem-
pus inutiliter consumatur: uerumetiam distrahantur amicitia,
succrescant odia, ex litigatoribus paulatim in utriusque fami-
liam diffusatandem ex lite non ita magna, totius Reipub. tran-
quillitas disturbetur. Et hoc quidē malū ex eo est genere, quòd
prius sentire quàm agnoscere solemus. Vidi ego multos iudi-
ces minimè malos, nec indoctos, qui nulla re magis se grauari
deplorabant, quàm inconstantia allegationū ex iure, quarū quis-
que suos autores produceret. Sunt enim multi practicæ scripto-
res: inter quos Durantus ille Speculator (ut uocant) solet præ-
cipuus reputari: nec sine magno labore tantū opus cōsarcinavit,
ut interim ex hoc primario uiro, reliquos æstimemus omnes.
Sed in scriptis eius primū methodus desideratur, & iustus or-
do rerū explicandarū. Deinde simplicitas docēdi: quam aded nō
retinet, ut sæpè toto capite aliud faciat nihil, quàm opiniones
recētere: quas ipse tandem falsas pronūtiat. Ad hæc, si Roffredi
formulas

quotidianarum causarum speciebus. Ea profectò senties te uehementer adiutum. Interim, bone lector, agnosce hunc nostrum in ciuili disciplina conatum: quo te, & Rempublicam adiutum esse percipimus.

P R A E F A T I O N E S

Q V A E D A M N E C E S -

S A R I A E.

Ordo iuris scripti, & non scripti, in Iudiciis obseruandus.

ANTE A Q V A M perueniamus ad ordines classium, sunt quaedam necessario tractanda, in quibus *paucim* hallucinari solemus.

Primum, uidemus neminem hodie in iudiciis uersari, quin sciat statim legum, capitulorumq; Põtificiorum, & Doctõrũ allegationes magno apparatu congerere. Horum enim copiam suppeditant repertoria ex omniũ commentariis collecta. Ceterũ, ea quae primum erant diligentissimè requirenda, propemodũ ob oculos posita, non uident. Vnde fit sæpe, ut cum aduocati aut procuratores, consiliorum uolumina proferunt: aduersarius uno aut altero uerbo diluat omnia: uidelicet, si dicat eiusmodi allegationes esse iuris Romani: uerũ Consuetudinem, uel Statutum municipale diuersum dictare.

Operæpretium igitur fore existimari, ut pauca quaedam de ordine iuris, quæ in iudiciis, tum allegando, tum pronuntiando sequi oporteat, præferat. Qua in re aliquot ponam regulas, donec exactioris tractationis (D E O uolente) detur opportunitas.

Requirendum est, an non sit statutũ de proposita causa scriptum, quod in ciuitatibus Municipale, alibi Patrias leges uocare possimus, uel ius ciuile, uel ius propriũ alicuius populi, auctore Caio in l. omnes populi. ff. de iusti. & iur. §. ius autẽ ciuile. Instit. de iur. natur. genti. & ciuil. Nam cum nihil sit inæqualius locorum circumstantia: non potest ius Romanũ æqualiter obseruari ubiq;. Quam ob rem possunt scribi statuta, nõ solum ut aliquid addatur aut detrahatur legi generali, aut de his, quorum nullam mentionem lex facit: uerũ etiã contra legem generalem Romanorum. Et ideo dicitur in d. l. omnes populi.

INDEX LOCORVM.

• sione ab intestato	561	Officio iudicis	18
Contractibus	479	Officio iudicis, & processu in	
Culpa	24	actione finitū regundorū	472
Distractione pignorum	462	Officio iudicis, per quod sepa-	
Dolo	24	ratio bonorū impetratur	902
Dominiis, & quasi dominiis, &		Ordine iuris scripti, & nō scri-	
iuribus rerum quarumlibet		pti	9
persequendis	289	Persecutionibus reuocatoriis,	
Emphyteutica	874	& dānorū iniuria datorū	966
Executione sententiæ in exhibi-		Possessione necessaria expli-	
torio & petitorio iudicio	356	catio	177
Exemplum actionis cum in li-		Procuratoribus	711
bertatem proclamatur	428	Prætorio pignore	463
Fructibus, pertinentiis, acces-		Quid mutatum sit circa quere-	
sionibus, in actionem rei iud-		lam inofficiosi	817
icationis uenientibus	331	Quid sit, & qualis actio resciso-	
Inofficiosi querela ab aliis qd		ria	995
differat	824	Qui potiores in pignore ha-	
Interrogatione ante iudicium		beantur	464
petitorium facienda	299	Quot modis maleficia in iudi-	
Iure emphyteutico	964	cium deferri possint	1059
Iure possessionis psequēdo	176	Remedia iuris aduersus coniu-	
Legitima parērum, liberorum		gē, res cōiugis subripiētē	1124
& transuersalium	825	Significatione testamenti ac co-	
Litis contestatione	16	dicilli	803

INDICVM

FINIS.

LVGDVNI APVD SEB.

GRYPHIVM

N. D. L. I.

